

[Stein.]

malkontrakt — jeg kan i saa Henseende henvisse til de Forhandlinger, der i sin Tid foregik med den højtærede Indenrigsminister i et Underudvalg i dette høje Ting —, men vi har været principielt imod, at Staten blandede sig i Kontraktforholdet mellem de to Parter. Og da den højtærede Minister sidste Efteraar foreslog at fravige Opsigelsesbestemmelserne i hans egen Lejelov af 1937, indtog vi det samme Standpunkt.

Som Forholdene nu ligger, stiller Sagen sig naturligvis noget anderledes. Man kan ikke se bort fra, at den Udvikling, vi er inde i, kan stille Krav om visse Foranstaltninger fra Statsmagtens Side, selv om jeg ikke kan se, at et Forslag som det, vi her staar over for, i og for sig i Øjeblikket er paakrævet. Jeg anerkender imidlertid, at den højtærede Indenrigsminister, ud fra sin Indstilling, ikke i Øjeblikket har forsøgt at udforme videregaaende Foranstaltninger, men har indskrænket sig til at foreslaa nogle rent midlertidige Bestemmelser af mindre indgribende Karakter.

Jeg er ganske enig med den højtærede Minister i den Betragtning, som finder Udtryk i Bemærkningerne til Lovforslaget, og som Ministeren ogsaa gentog her fra Talerstolen i Dag, at det ikke paa nærværende Tidspunkt er muligt at vinde Klarhed over, hvorledes Forholdene vil paavirke Begivenhederne, og at man derfor først paa et senere Tidspunkt vil kunne skønne over, hvad der bør foretages for at imødegaa Krigens skadelige Virkninger for Boligfor- syning og for Beskæftigelse. Jeg er, som sagt, ganske enig med den højtærede Minister i dette, og jeg kunde ønske, at den høje Regering i visse andre Henseender havde indstillet sig paa en lignende Betragtning.

Det er i det andet høje Ting lykkedes mit Parti at faa gennemført forskellige Ændringer i det foreliggende Lovforslag, Ændringer, som vi maa anse for at være væsentlige Forbedringer, og jeg skal da paa mit Partis Vegne tiltræde Lovforslaget i den foreliggende Skikkelse.

Jeg ønsker imidlertid samtidig at tage et stærkt principielt Forbehold over for dette, at man giver visse af Lovforslagets Bestemmelser tilbagevirkende Kraft, og jeg kan ikke undlade at beklage, at den højtærede Minister har fundet sig foranlediget til direkte at bryde ind i allerede trufne Aftaler uden Hensyn til, om der i de enkelte Tilfælde er noget Grundlag for at gøre det. Det har hidtil i dansk Ret været en fast Regel, at indgaaede Aftaler skal holdes i

alle Ord og Punkter, og det vilde, tror jeg, være farligt for den almindelige Retsbevidsthed her i Landet, hvis man for Alvor vilde fravige dette Princip. Naar vi alligevel kan gaa med til den paagældende Bestemmelse, er det, fordi vi ikke tror, at den i det foreliggende Tilfælde vil faa nogen større praktisk Betydning, og fordi vi, som jeg allerede har sagt, i andre Henseender har opnaaet væsentlige Forbedringer af Lovforslaget.

I øvrigt haaber jeg, at den højtærede Indenrigsminister i sine videregaaende Overvejelser vil have Opmærksomheden henvendt paa, at man ikke ved eventuelle kommende Foranstaltninger gentager Fejlene fra den sidste Krigsperiode, i hvilken man faktisk for en Aarrække lammede det private Byggeri. De ulykkelige Forhold fra dengang er endnu i levende Erindring, og hvis man i den Tid, der kommer, ønsker at stimulere Byggeriet eller blot i nogen Grad at holde det i Gang, saa kan man ikke undlade at tage selve den økonomiske Udvikling i Betragtning.

Med disse Ord skal jeg anbefale, at man tiltræder det foreliggende Lovforslag.

Lannung: Det foreliggende Lovforslag fremkommer som en Følge af Krigssituationen. Ved Lejelovene af 23. Marts 1937 fik Lejerbefolkningen her i Landet sit Magna Charta, den første almindelige Beskyttelseslovgivning, der fastslog Retsforholdet mellem Ejer og Lejer. Et Hovedpunkt i disse Love var at fastslaa 3- og 5-aarige Beskyttelsesperioder henholdsvis for Hjem og Forretningslokaler, i hvilke Lejeren ikke kunde opsiges fra Ejers Side, og desuden at indføre for de Forretningslokaler, navnlig Butikker, hvor den stedlige Forbliven er af væsentlig Betydning for Bevarelse af Kundekreds m. v., en Slags Butiksfæste, der betog Ejeren den frie Opsigelsesret og gav Lejeren en vis Ret til at kræve sit Lejemaal fortsat. Men i øvrigt — altsaa med den væsentlige Undtagelse for Forretningslokalers Vedkommende — forblev Opsigelsesretten fri, og Lejefastsættelsen som saadan var helt fri, blot bortset fra de saakaldte Aagerparagraffer, der ikke har spillet nogen videre Rolle, idet Lejeregulering laa uden for Lovens Ramme — begge Dele i Mødsætning til, hvad der gjaldt i Nævnsperioden under og efter Krigen. Imidlertid skete der, som bekendt, for Københavns og Frederiksbergs Vedkommende en midlertidig Forlængelse paa et Aar af den første Uopsigelsesperiode paa Grund af Mangel paa Lejligheder, saa at Perioden udløber til April